

Kiadja: A FÖLDMIVELÉSÜGYI M. KIR. MINISZTERIUM
AZ „ORSZÁGOS HALÁSZATI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELENIK minden hó 1-én és 15-én.

Az Országos Halászati Egyesület tagjai ingyen kapják.
Nemtagoknak előfizetési díj: Egész évre 6 K, fél évre 3 K

Szerkeszti: RÉPÁSSY MIKLÓS.

Szerkesztőség: Budapest, V. Ügynök-utca 19. szám., IV. emelet.
A lapra vonatkozó mindennemű közlemények a szerkesztőséghez intézendők.
Hirdetéseket a lap számára a „Pátria“ r.-t. Budapest, Üllői-út 25. vesz fel.

TARTALOM: Hivatalos rész. — Jövő feladataink. *Rm.* — Magyar édesvízi halhatározó. (Folyt.) *Dr. Unger Emil.* — Románia halászata. (Folyt. és vége.) *(fs.)* — A gilisztával való horgászat pisztrángra. *U.* — Társulatok. Egyesületek. — Vegyesek. — Hivatalos árjegyzések. — Hirdetések.

HIVATALOS RÉSZ.

A földművelésügyi m. kir. miniszter az *Alsóitzsai halászati társulat* módosított üzemtervét f. évi 759 II. B. 2. szám alatt kelt elhatározásával jóváhagyta.

Jövő feladataink.

Régen tart már ez a szerencsétlen világtusa, de örökké még sem tarthat. Egyszer mégis csak vége szakad. Nagyon megokolt hát az a sok mindenfelől felhangzó kérdés: mi lesz aztán?, a háború után?

Hogy ott nem folytathatjuk, ahol elhagytuk, azzal tisztában lehet már mindenki minden téren. Ez az óriási világfelfordulás nem csak fejtetőre állított sok mindent, de valósággal egészen más világ is teremődik a nyomán, amelyben a *megélhetés* legalább is jó hosszú ideig sokkal nehezebb lesz, mint volt azelőtt. A helyzetnek ez a felismerése általános s önként következik abból a tényből, hogy először a hosszú háborús évek alatt a világ népessége munkáját nagyrésztben nem fordíthatta az emberi megélhetés feltételének könnyítésére, másodszor a munkáskéz a háború pusztítása folytán egyáltalán megapadt, végül, hogy a termelt javak igen jelentékeny hányada is használatlanul veszett el. Áll ez minden termelésre, áll tehát a *halászatra* is. Mindenesetre szükségese tehát, hogy mi is gondolkozzunk jövőnkéről.

A helyzet tárgyilagos megítélése annál kívánatosabb, mert az imént említett általános hatáson kívül a világháborús állapot bizonyos mértékben hamis beállításban mutatja azt, a mi aztán téves következtetésekre ad alkalmat. Nevezetesen általános a panasz a halászat terén is, hogy kevés a munkaerő s nagy a szerszámhiány, mesterséges üzemeknél nem kapunk haltakarmányt, szóval hiányzanak az üzem hatékony vitelének legfőbb feltételei, mégis rendkívül nagy a halászat iránt a vállal-

kozási érdeklődés, akár természetes vizek halászatáról akár mesterséges tógazdaságokról van is szó. Ezt a nagy érdeklődést csakis az okolhatja meg, hogy a halászatot minden fennforgó nehézség ellenére is jól jövedelmező dolognak tartják. *A mai halárak mellett az is.* De legyünk őszinték s állapítsuk meg azt a tény, hogy ezek az árak jó részben azért olyan magasak, amilyenek, mert nálunk minden egyéb is drága. Más kérdés már most az, hogy meddig maradnak ilyen magasak s egyáltalán a háború után mi módon alakulnak majd?

Az nagyon valószínű, hogy a háború után minden állam igyekezni fog a drágaságot, a mennyire lehet, megszüntetni; hogy ez mennyire és milyen idő alatt fog sikerülni, azt bizony bajos előre megállapítani. Annyit azonban bizonyosra lehet venni, hogy a viszonyok megváltozása már magában is enyhületet fog hozni, az árak tehát feltétlenül *csökkenni* fognak.

Ezzel szemben viszont az is bizonyos, hogy a most létesített berendezések költségei, avagy a most kötött bérletek évi összegei *állandó nagy teherként* — mert hiszen a mostani drágaságos időből származnak — fogják a vállalkozásokat terhelni.

Nálunk a halforgalom, mint tudjuk, általában szabadjára van hagyva s így a mostani időben még azon az alapon sem tudunk termelésünkről tiszta képet alkotni, a mely alapon azt pl. Németországban megtehetik, mert ott a hal értékesítése és forgalombahozatala teljesen hatósági közreműködés mellett megy végbe s így megbízható és pontos adatokat gyűjthetnek a piacra vitt, illetőleg a fogyasztókhöz juttatott haltermés nagyságára nézve. Ezek az adatok ott is igazolják, hogy a termés a békés idők terméséhez képest igen nagymértékben csökkent.

Ezt a csökkenést érezzük minálunk is, ha számszerűleg pontosan nem is tudjuk kifejezni. Egészen természetes következménye ez a háború mindent megbénító

hatásának; hogy ezt a termelést a háború után milyen mértékben és mennyi idő alatt tudjuk a régi mértékre fokozni, az ismét nagy kérdés. Ha pedig fokozzuk, hogyan és mikép találjuk meg a módját, hogy azt megfelelő módon piacra vihessük? Hiszen a szállítási eszközök helyreállítására s egyáltalán a szállítás kifogástalan lehetőségének az elérésére, ami pedig a halveszállításnál elengedhetetlen feltétel, bizonyára nem rövid ideig fog kelleni várakoznunk.

Mindez a most még teljesen bizonytalan dolog igen nagyban befolyásolja majd az áralakulást.

De a mi különleges viszonyaink között figyelembe kell vennünk még a társország, Horvátország haltermelését is. Az ott, különösen tógazdaságokban, termelt anyag túlnyomó részben a budapesti, bécsi és német piacra talál elhelyezést, vagyis jó részben ugyanott, a hol a mi halunk. De ezekre a piacokra könnyen odajuthat a román és orosz hal is. Már pedig tudhatjuk a multból, hogy micsoda óriási mennyiségek jöhetnek be ezekből az országokból ide. A külföldi behozatal hatására tehát nagyon is számítani kell.

Hogy minő nagy fontosságot tulajdonítanak annak pl. a németek, igen jellemzően igazolja az az előadás, a melyet *Klee W.* a „Kriegsgesellschaft für Teichfischverwaltung“ üzletvezetője a német tógazdák nagygyűlésén 1918. febr. 20-án tartott Berlinben (Die wirtschaftliche Umgestaltung der Teichwirtschaft durch den Krieg. — Korrespondensblatt 1918. Nr. 5.) Miután arról elmélkedett, hogy mi minden nehézséggel kell majd a német tógazdaságoknak a háború után megküzdenni, végül a következőt mondja: „A jövő veszélye a tógazdák részére azonban nem a birodalom belső viszonyaiban rejlik. Az a külföldről való behozatalban keresendő.

Remélhetjük, hogy a legközelebbi években ez a veszély nem lesz fenyegető, de eljön egyszer majd az idő, hogy a német birodalmat a déli országok, amelyek termelési viszonyai sokkal kedvezőbbek, elárasztják halakkal. Már az ottani éghajlati viszonyok is sokkal nagyobb terméseket biztosítanak, mint aminők nálunk lehetségesek. Tudják önök uraim, hogy Magyarországon, Slavóniában, Galicziában igen nagy tógazdaságok vannak, a melyek már ma is roppant tömegekben(?) termelnek halat. Ismerik önök a Dunának és holt ágainak halban való gazdagságát, a melyről mi alig alkothatunk magunknak fogalmat. Ha majd ezeket a területeket is megfelelő belterjes művelés alá veszik, akkor kénytelenek lesznek, tekintettel az ottani lakosság gyér voltára a halat külföldre vinni, ez a kivétel pedig legnagyobb részben Németországba fog irányulni, a mely felvevőképes lesz, amíg népessége az eddigi mértékben növekszik.“

Mindezek után pedig így folytatja *Klee*: „Az a mi, reánk tógazdákra nézve legfontosabb, az valamennyi érdekelt félnek egyesülése. Olyanformán gondolom a dolgot, a mint ma dolgozik társaságunk („Kriegsgesellschaft für Teichfischverwaltung“). Akkor lesz egy közös érdekképviselőnk, a melynek módjában lesz akkor is közbelépni, ha *oly nagyfontosságú kérdésekről lesz szó, mint a védvámok*. Véleményem szerint ez az utolsó pont döntő a jövőt illetőleg. Ha nem sikerül elhárítanunk a korlátlan behozatalt, akkor a régi bajok mindinkább érezhetőbbé válnak.“

Ime tehát, a legilletékesebb helyről indul ki a mozgalom arra nézve, hogy a külföldi halat *kizárják* a német piacról.

Nem tartozhat reánk annak az eldöntése, hogy az ilyen kizárásból magának Németországnak is volna-e

haszna, avagy csak a német tógazdáknek, de a készülődéssel szemben nekük is résen kell lennünk.

És itt mindenekelőtt azt kell tisztáznunk, vajjon nálunk is, a köz szempontjából, nem volna-e kívánatosabb, ha semmi sem menne ki a halunkból, hiszen úgyis kevés van belőle? Csakhogy ennél a kivitelnél nem általában arról a „hal“-ról van szó, a mely köztáplálékszámba megy; legnagyobb részben csaknem kizárólag a tógazdaságokban nevelt *élő ponty* és *czompó* az, a mely a német piacokra kerül. Mindkét halféleségnek a különleges termelése oly költséggel jár, a mely árukat a közfogyasztásnál figyelembe jövő élelmiszer áránál magasabbra emeli. A lakosságnak csak egy bizonyos tehetősebb részénél szerepelhetnek, mint a táplálkozást változtatossá tevő, azt kiegészítő eledel. Így hát az ilyen termékek-nél igen könnyen előállhat, a belföldi fogyasztást véve figyelembe, a felesleg, a melyet megfelelően értékesíteni csak külföldi piacokon lehet.

Közgazdasági szempontból békében nem is a tápláléktermelés adja meg a tógazdaságok legfőbb létjogosultságát, hanem inkább az, hogy azok révén oly területeket lehet jól hasznosítani, a melyek máskülönbben semmi, vagy csak nagyon csekély hasznot hajtanak. Az pedig mindenestre országos érdek, hogy minden talpalatnyi földet annyira kihasználjunk, a mennyire csak lehet.

A tógazdaságokból kikerülő drágább termékek egy részének külföldre vitele mellett is maradhat itt a közfogyasztás számára bőven hal természetes vizeink halászatából, mert annak a zsákmánya sokszorosan felülmúlja még a mesterséges tenyésztés eredményét. De gondoskodnunk kell, hogy e vizek jó kihasználásának egyrészt minden feltétele meg legyen, másrészt rendezni kell piaci viszonyainkat. Mert igen sok helyen az országban ez a legfőbb akadálya annak, hogy az emberek halhoz nem jutnak.

Ha a háború után a *többtermelés* minden téren magától értetődő kötelessége lesz mindenkinek, a halászat érdekköreinek az elmondottak szerint egyidejűleg az értékesítési viszonyok kedvező tételére is munkálkodniok fog kelleni, hogy úgy a belföldi, mint a külföldi piacot biztosítsák a maguk számára s így a magyar halászat megindult s a legszebb reményekre jogosító fellendülésének a teljes kifejlődésre megadják a biztos alapot.

Rm.

Magyar édesvízi halhatározó.

Irta: *Unger Emil dr.* (Folytatás.)

2. A nemek és fajok meghatározó táblája.

I. család: Ingolafélék — Família: Petromyzontidae.

Külső ismertető jegyek*): Állkapcsok nélküli szívószerű, mely a kifejlődött állatokon köralakú. Az állkapcsok helyett szarulemezek szarufogakkal, kopolytűfedők nincsenek. Úgy a jobb, mint a baloldalon 7—7 kopolytű-rés. Két hátúszó, a második összenőtt a farkúszóval. A bőr pikkelytelen, csupasz, nyálkától sikamlós. *A fejletlen lárva* szája patkóalakú, fogatlan, szemei még a bőr alatt rejtőznek („vak“-csík), két hátúszója még nem különült el, tehát csak egyetlen, összefüggő úszószegélye van. A lárva évekig élnek iszapban. Ezeknek a faja nem határozható meg az alábbi táblázat szerint, csakis a kifejlődött, szemekkel és köralakú szájjal bíró példányok alkalmasak erre.

• Az ingola-fajok meghatározó táblája.

1. Az állkapcsokat helyettesítő felső és alsó szarulemez fogai hegyesek, a két hátúszó nem érinti egymást, a második hátúszó (a fejtől távolabb eső) háromszög alakú:

Folyami ingola — Petromyzon fluviatilis.

*) Mindig csak *hazai* fajokra vonatkoznak az egyes családok ismertető jegyei.

2. Az állkapcsokat helyettesítő felső és alsó szemlemez fogai tompák, a hátúszók érintkeznek, a második hátúszó csúcsa lekerekített: *Planer ingola — Petromyzon planeri.*

II. család: Tokfélék — Familia: Acipenseridae.

Külső ismertető jegyek: A bőr pikkelyek helyett csontpajzsokkal, *vértékkel* borított. A törzsön *öt mindig feltűnő vértisor* halad hosszúságban: 1. a hát középvonalán a fejtől a nagyon hátratólt állású hátúszóig: a *hátsóvértisor*; 2. a törzs jobb- és 3. baloldalán a kopoltyúfedőktől a fark szabad részének végéig, sőt a farkúszó tövéen túl terjedőleg is: egy-egy *oldalvértisor*; 4. a törzs hasi oldalán jobbról és 5. balról a mellúszóktól a hasúszókig (esetleg azokon túl is): egy-egy *hasvértisor*. Minden tokfajnak van tehát: *egy hátsóvértisor* (ez a legnagyobb és legerősebb vértékből áll), *két oldalvértisor* és *két hasvértisor*. E vértisorok közé *első bőrfelület* szintén vérték borítja. Különösen a hátsóvértisor és az oldalvértisorok közé *első bőrfelület* lehet *már messziről feltűnő vértékkel berakott, czifrázott* („czifra” tokok), míg más fajokon az említett öt vértisor közé *első bőrfelület* csak nagyon apró, messzebről alig, vagy egyáltalán nem látszó csontpajzsocskákkal *behintett* („sima” tokok). Vérték borítja a tokok fejét és szilványfedőt is. A fej szemelőtti tájéka az arczorr mindig orrmányszerűen megnyult, a száj egészen alsóállású, nyílása harántirányú és fogatlan, előtte négy bajuszszál van. *A felső és alsó ajkak alkotására, formájára, a bajuszszálak milyenségére, hosszúságára és az orrmány alakjára* kell a meghatározások alkalmával különösen figyelni, mert ezeknek a különbségei adják a legállandóbb és legmegbízhatóbb faji ismertető jegyeket. A tokféle halak pontos meghatározása olykor igen nehéz, mert egyrészt ugyanazon faj fiatalabb és idős példányai is nagyon különbözhetnek egymástól, másrészt pedig előfordulnak két különböző faj kereszteződéséből származó *korcsok* is, melyeknek biztos felismeréséhez különösen nagy gyakorlat szükséges. Ezeket a meghatározó táblázatba foglalni nem is lehet, de az eddig ismeretes korcsokat megemlítiük a tisztavérű fajok meghatározó táblázata után. Itt jegyezzük meg, hogy a fajtákat (Acipenser schypa Güld.) Újabbban szintén korcsnak tartják, mely a vágótok és színtok kereszteződéséből származna.*)

A hazánkban eddig ismert tisztavérű tokfajok száma 6, melyek közül azonban csak a kecs egetok (Acipenser ruthenus L.) gyakori, a többi *ritka*, legfeljebb az Aldunában fogják a többit is számot tevő mennyiségben.

A tisztavérű tokfajok meghatározó táblája.

(Használat előtt a fentiek elolvasandók!)

A) Az oldalvérték száma (egyik oldalon) legalább 60, a bajuszszálak hengerdedek és belső oldalukon *rojtosak*, hátrafelé simítva a felső ajkat elérik, „sima” tokok (I)

B) Az oldalvérték száma rendszeren 40-nél kevesebb, a bajuszszálak *hengerdedek*, és nem rojtosak (II)

C) Az oldalvérték száma 40–60 között, a bajuszszálak *laposak*, szalagszerűek, nem rojtosak s oly hosszúak, hogy hátrafelé simítva a körív-alakú felső ajkon túlérnek: (6. kép)

Vizatok — Acipenser huso.

I.

1. Az első (fej mögötti) hátsóvérték *sokkal* nagyobb, mint az utána következők és valamennyi közül a legmagasabban áll, úgy hogy *csúcsa a hal hátának legmagasabb pontja*; az alsó ajak nincsen megszakítva: (7. kép)

Színtok — Acipenser glaber.

2. Az első hátsóvérték nem sokkal nagyobb, mint a mögötte lévők és nem ennek, hanem *az utána következő 3-ik vagy 4-ik hátsóvértéknek a csúcsa a hal hátának legmagasabb pontja*; az alsó ajak közepén megszakított: (8. kép)

Kecs egetok — Acipenser ruthenus.

II.

1. Az orrmány nagyon vékony, *hosszú*, hegyes, oldalról tekintve kardszerű. Az egész test feltűnően nyúlánk. A felső ajak ép, az alsó közepén hosszú vonalon megszakított. A 4 bajusz hátrafelé simítva *túlságosan rövid* ahhoz, hogy a felső ajkat érthesse. (9. kép) „Czifra” tok:

Sőregtok — Acipenser stellatus.

Az orrmány *tompa, rövid*, lekerekített. A felső ajak közepén *nyerges*, az alsó ajak duzzadt, közepén megszakított. A 4 bajuszszál hátrafelé simítva a felső ajkat nem éri el. (10. kép) „Czifra” tok.

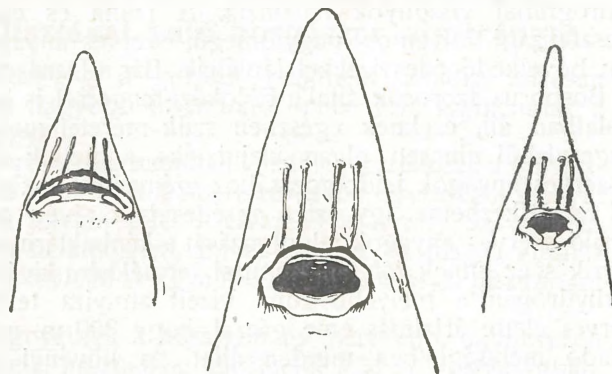
Vágótok — Acipenser Güldenstädti.

3. Az orrmány nem hegyes ugyan, de (különösen a fiatalabbaké) mérsékelten hosszú, úgy, hogy a fej szemelőtti tájéka felülről

*) A fajták a vágótoktól (az Acipenser Güldenstädti-től) legkönnyebben úgy különböztethető meg, ha felső ajkát vizsgáljuk. Ez a fajták közepén *nem nyerges*, a vágótokon azonban igen. A vértisorok közötti bőrfelület azonban mind a két fajon csaknem egyformán „czifra”.

tekintve *hosszú*, egyenlő szárú háromszög formájú. A felső ajak ép, *nem nyerges*. Az alsó ajak duzzadt, közepén megszakított. A 4 bajuszszál hátrafelé simítva a felső ajkat nem éri el (11. kép). Főképpen a hát- és oldalvértisorok között *apró* csontpajzsocskákat, ezektől a bőr *messzebről* tekintve inkább csak *behintett*, nem pedig feltűnően czifrázott:

Közönséges tok — Acipenser sturio.

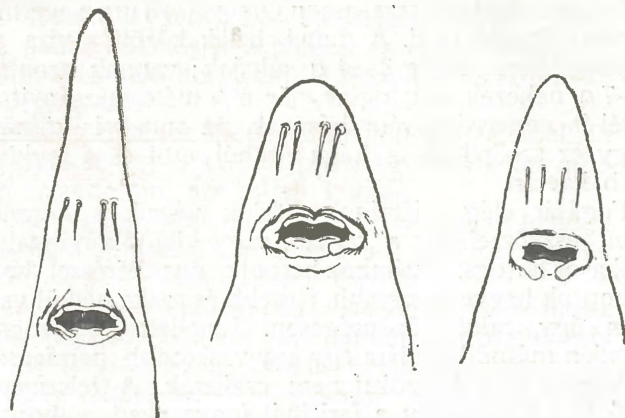
6. kép. A vizatok szája. 7. kép. A színtok szája. 8. A kecs egetok szája.

E faj hazai előfordulására eddig csak egy régebbi adat van, mely megerősítésre vár. (Bielz: Fauna der Wirbelthiere Siebenbürgens. Nagyszében, 1856. és 1888.)

A tokfélék korcsai közül *Antipa* a következőket sorolja föl a román Dunából:

1. Kecs egetok és sőregtok korcsa (Acipenser ruthenus × A. stellatus).
 2. Színtok és vágótok korcsa (Acipenser glaber × A. Güldenstädti).
 3. Sőregtok és vágótok korcsa (Acipenser stellatus × A. Güldenstädti).
 4. Sőregtok és vizatok korcsa (Acipenser stellatus × A. huso).
 5. Vágótok és vizatok korcsa (Acipenser Güldenstädti × A. huso).
- Ezeket *Antipa* szerint a román halászok is jól ismerik, de előfordulnak még a következők is:
6. A kecs egetok és színtok korcsa (Acipenser ruthenus × A. Glaber).
 7. A vizatok és színtok korcsa (Acipenser huso × A. Glaber).
 8. A közönséges tok és vágótok korcsa (Acipenser sturio × A. Güldenstädti).

A korcsok mind a két faj (apa és anya) ismertető jegyeiből örökölnék. Felismerésük azért igen nehéz, mert *egy* kevertvérű hal tulajdonságaiból ennek *két* különböző fajhoz tartozó *szülőit* kell megállapítani. Ehhez természetesen az összes tokfajok legpontosabb ismerete szükséges, annyira, hogy minden egyes fajnak képe mintegy emlékezetünkbe legyen vésvé. Az aldunai halászoknál ez így is van s a hosszú gyakorlat annyira kifejlesztette ebben az irányban formaezéküket, hogy a tokfajok korcsait is felismerik, melyeket pedig, mivel ismertetőjegyeik többé-kevésbé ingadozóak, meghatározó táblázatba foglalni nem lehet. Hazánkban, mivel, az Alsó-Dunától eltekintve, a tokfajok, az egy kecs egetok kivételével, mind ritkák, természetesen korcsaik még sokkal ritkébbak, úgy, hogy vajmi kevésszer kerülhet rá a sor ilyenek meghatározására.* (Folyt. köv.)

9. kép. A sőregtok szája. 10. kép. A vágótok szája. 11. kép. A közönséges tok szája.

lázatba foglalni nem lehet. Hazánkban, mivel, az Alsó-Dunától eltekintve, a tokfajok, az egy kecs egetok kivételével, mind ritkák, természetesen korcsaik még sokkal ritkébbak, úgy, hogy vajmi kevésszer kerülhet rá a sor ilyenek meghatározására.* (Folyt. köv.)

*) Ilyen esetekben készséggel szolgál felvilágosítással az Országos Halászati Bizottság, ha a halat vizsgálat céljából címére megküldik, vagy ha megtekintése egyébként lehetséges.

Románia halászata.

(Folyt. és vége.)

(fs) A tengeri és a partvidéki halászattal kapcsolatban külön kell a *vándorló halak* csoportjáról megemlékezni.

Mint ismeretes, a Fekete-tengert egészen különleges hydrográfiai viszonyok jellemzik. A Duna és egyes oroszországi folyamok nagytömegű, szerves anyagokban bővelkedő édesvizekkel táplálják. Bár a Dardanella és Bosporus szorosok által a Földközi-tengerrel is kapcsolatban áll, ezeknek egészben szűk méretei mellett, tengervízből nincsen olyan vízjutaléka, a melyik által a szerves anyagok feldolgozásához igényeltető oxigénnel rendelkezhetne. Így aztán az édesvizek révén oda kerülő szerves anyagok feldolgozását a kénbaktériumok végzik s az ennek folytán, bomlási terméként kiváltott kénhidrogén, a mélyebb zóna vizeit annyira telíti a szerves életre ártalmas eme gázzal, hogy 300 m. meghaladó mélységekben minden állati és növényi élet szünetel a Fekete-tengerben. Annál inkább díslik azonban a szerves élet az e feletti zónában. Ezen helyzetből könnyen érthető, hogy a mélyebb fenéken élő halak csak gyéren lehetnek képviselve a faunában. Köztük aránylag leggyakoribb a *tengeri lepényhal* (*Rhombus maritimus*), a melyeknek fogásával, az anatóliai partvidékről nyáron Constanzába költöző török halászok foglalkoznak, nagyszemű állítóháló alkalmazásával. Zsákmányuk, kedvező alakulat mellett, eléri a 10,000 q-t. Különben a fogások túlnyomó részét a heringek és a Földközi tengerben is honos felszínesen élő halak, névszerint a sardínák, sardellák, makrelák és pelamodák szolgáltatják. Ámde, mert a román tengeri halászat fejletlen, ezeket is csak szerény keretek között fogják, leginkább a constanzai kikötő előtt.

Nagyban üzik ellenben ama halféleségek fogását, a melyek a tengerből a Dunába, avagy a sekélyes partvidékre vonulnak nevezetesen a *tokfélék* és az *alózák* halászatát.

Előbbiek közül Romániában hat féleség van képviselve; azok között legjelentősebbek: a *viza* (rom. morum), a *kecsege* (rom. tsega) és a *sőreg* (rom. nizetru). A vizára, az egész éven át szakadatlanul halásznak a tengerpart lankás helyein, a hol ívni is szokott. Evégből azonban ezen halak a Dunába is felvonulnak s kivált a Vaskapu alatti dunaszakaszon Orsovától Turn-Severinig gyakran fogják őket. A dunai halak között a viza nő legnagyobbra. Átlag 3—4 q súlyúak; vannak azonban 6—7 q nehezék, sőt fogtak már $8\frac{3}{4}$ métermázsányit is. Értékét nemcsak kiváló húsának, de annak is köszöni, hogy ez szolgáltatja a drága vizahólyagot és a legkiválóbb kaviárt.

Fogását elég sajátos módon végzik a *karmac*s nevű eszközzel. Ez a karózó, vagy kikötőhorgászatnál szokásos horogszerszámhoz hasonlít, oly eltéréssel, hogy a horgok hegye hosszabb, élesebb és szaka nélkül való, nem úgy, mint közönségesen. Emellett a horogsor minden második tagjára egy-egy vaskosabb parafaúszót is kötnek és a horgokat nem csalízzák. A felszínesen járó viza rendszerint a farkánál fogva akad a horgon s mert vergődik, az annál mélyebben vágódik a testébe s a horgokat feljárt halász könnyen partrahúzhatja. Az évi zsákmány mintegy 3,500 q, a kitermelt kaviár pedig mintegy 200 q-ra rug.

A *sőreg* életmódja sokban hasonlít a vizáéhoz, ámde fejlődés tekintetében messze mögötte marad a vizának.

A *kecsege* kizárólag csak a Dunában él. A tokfélék között ez a legkisebb fajta, mely csak ritkán ér el néhány kilogramnyi súlyt, ámde húsa annyira becsült hogy

társai között ezt fizetik legjobban. Többnyire a fentebb leírt, de jóval könnyebb karmac-szal, avagy rovarálczákkal csalizott kikötő horgokkal fogják.

Az *alozáknak* (rom. scrumbii de Duniari) kétféle fajtáját különböztetik meg úgy a tengerparton, mint a Dunamentén. Az egyik (*Alosa pontica*) a nagyobb, a másik kisebb, mintegy 20 czm. hosszúra fejlődő (*Alosa nordmanni*). Eme halféleség márczius hónap folyamán kezd a Dunán felfelé vonulni, a hol egészen Calarasi vidékéig felhatol, április hónapban ívik és már május végéig valamennyi elhagyta a Dunát. Többnyire nagy hálókkal fogják őket és jellemző, hogy míg a többi halféleséget kivétel nélkül súly szerint mérik és fizetik a román halkereskedelemben, az alozákat darabszám szerint árusítják. Átlagosan mintegy 4—5 millió darabot fognak.

Mint már érintettük, Románia kiterjedt halászatának legnagyobb részét az állam birtokolja. A 891,000 ha. rugó ártéri halászatból mindössze 150,000 ha. nem az államé. Övé a tengeri halászat is. 1895. előtt eme jogokat haszonbérlet útján értékesítették, ami mintegy 700,000 lei (frc.) évi jövedelmet hajtott az államnak, annál többet azonban a bérlőknek. Az említett évben *Antipa dr.* került az állami halászatok kezelésének élére, ki a régi rendszerrel szakítva, állami kezelésben való hasznosításra tért át. Kezdetben különösen sok nehézséggel járt alkalmas és megbízható tisztviselőket, mint kezelőket találni, utóbb azonban, a mikor ez is sikerült, külön halászati igazgatóságot szerveztek a megfelelő szervezet és részletes szolgálati utasítás életbeléptetésével. Még később ezt az igazgatóságot külön műszaki csoporttal egészítették ki, mely a fentebb érintett, részben melioratiót képviselő munkálatok tervezését és kivitelét hivatott teljesíteni.

A mi a halászat végrehajtását illeti, az a következőleg van szervezve: A halász, mint vállalkozó, megfelelő számú segéddel, engedélyt vált a halászat üzésére. Ezen engedély alapján az állammal szerződéses viszonyba lép. Az állam átengedi a vizet és az abban élő halat, a halász pedig arra kötelezi magát, hogy a szükséges eszközök és munkaerő, valamint saját tudásának és helyiösmereteinek mentől jobb felhasználásával, a hal-fogást minél sikeresebbé teszi. Jutalmul a zsákmány egy bizonyos részét kapja, mely a kifejtendő erőhöz képest van megszabva, viszont a halász kötelezve van zsákmányát teljes egészében az állam részére átengedni. A halászt a tengeri halakból 80%, a folyó Dunában fogottakból 70%, a tavakból és a garlákból származottak közül 40—50%, végre a mit lészával fognak, abból 20—30% illeti, megjegyzendő azonban, hogy a lésza faanyagát az állam díjtalanul szolgáltatja.

A román halászok legszívesebben rekeszekkel és lészákkal dolgoznak. Húzóhálóval és varsákkal végzett halfogásban leginkább járatosak az 1913-ig Bulgáriához lartozott tutrakáni halászok, a kiket legsűrűbben találunk foglalkozva a Dunának Zminiczától Fetestiig terjedő szakaszán. A Braila melletti Baltában és a Deltában főleg Lipovánok halásznak, a kik vallásuk miatt Oroszországból kivándorolva, itt telepedtek le. A mennyire ügyes halászok, ép oly megbízhatatlanok jellem dolgában, a mi miatt nem kevés bajt okoznak a halászati igazgatóságnak.

A kezelés rendszere a következőleg van szervezve: Az egyes jelentősebb halászó helyeken *biztosok* vannak alkalmazva, a kik a halászvállalkozótól a halakat átveszik és azt elkönyvelik, végre pedig a halakat a piacra továbbítják. Többnyire 3—4 biztos fölött áll egy-egy

ellenőr, a ki amazok tevékenységét ellenőrzi. Ezeknek a kötelességéhez tartozik továbbá a gondozásukra bízott területeken a halfogást szervezni, mivégből kötelesek területeiket minél gyakrabban beutazni. Az ellenőrök az *intézőknek* vannak alárendelve, a kik önálló hatáskörrel intézik a körzetükbe utalt vízterület minden, halászattal kapcsolatos ügyét. Ők, mint külső tisztviselők, közvetlenül a *központi halászati igazgató* alatt állanak, aki az államjavak minisztériumába van beosztva.

A halforgalom lebonyolítását akként végzik, hogy a biztos az általa átvett halakat rendszerint az oda legközelebb eső halaspiacra küldi értékesítés végett. A háború előtt jóformán minden dunamenti városban akadt ilyen halaspiac. Köztük legjelentősebbek voltak a brailai, galatzi, tulczeai és a bukaresti halaspiacok, mely utóbbit Braila és Galacz látta el halakkal. Eme piacok berendezése bizony nagyon kezdetleges volt s csak az újabb időben mutatkozik haladás. Így Galatczban 1-2 millió frank költséggel 1915-ben olyan halcsarnokot emeltek, a mely úgy czélszerűség, mint egészségügyi nézőpontból, minden modern kívánalmat kielégít.

A halászatnak a fentiekben leírt szervezése az államnak jelentékeny jövedelemszaporulatot eredményezett, a mennyiben a bérletekből befolyt csekély jövedelemmel szemben, a háborút megelőző években $5\frac{1}{2}$ — $6\frac{1}{2}$ millió lei tiszta haszon jutott az államkincstárnak.

Amióta Dobrudzsát és Moldovát a mi és szövetségeseink katonasága tartja megszállva, a román halasvizeknek igen jelentékeny része katonai kezelés alá került. Így a Dunának a magyar határtól egészen Brailáig terjedő balparti része, továbbá a Razelm-tó s az ezzel kapcsolatos kisebb tavak, továbbá a tengerpart egészen a Szentgyörgy-ág torkolatáig. A katonai kezelés, ragaszkodva a régibb keletű felosztáshoz, ugyancsak több kerületet szervezett, a melyek közül három intézőség kerülete, névszerint a bukaresti (a Dunának Orsovától Hirsováig terjedő szakasza), a brailai (a Dunának Hirsovától Brailáig terjedő szakasza) és a konstanzai (tengeri és a razelm-tói halászat) a németek vezetése alatt áll. Eme területeken, a régi román kezelés folyik, németek ellenőrzése mellett.

Az eredmény kielégítő, különösen a bukaresti kerületben, a hol a viszonyok leghamarabb konsolidálódtak. Az elmúlt nyár különösen kedvezett a halaknak, minélfogva az elmúlt évi eredményről azt hiszik, hogy az a normális évek átlagát felülhaladja. Említést tesz még a cikk arról is, hogy a múlt nyáron és ősszel zsákmányolt halak tömege nem csupán a katonaság ellátását tette lehetővé, hanem azt is, hogy a halak egy részét besózhatták és hazaküldés okából a legénységnek engedhették át, a miért a román halak, ha nem is nagy mértékben, de mégis hozzájárultak a németek kiéheztetése ellen irányuló törekvések leküzdéséhez is.

Szemtanúk állítása szerint, a németek ugyancsak igyekeznek a román halászatnak előnyeit a maguk javára kihasználni. Bármennyire megértjük is azt a fennforgó körülmények között, nem vonható kétségbe, hogy a tulságos mohóság e téren nemcsak Romániára, de reánk is következményekkel fog járni, mint általában mindazon államokra, a melyek a dunai vándorló halak révén érdekelve vannak. Mint ugyanis a közölt leírásból megállapítható, Romániában az állam eddigi tevékenysége nem annyira a haltermelésre, mint inkább a természetes halkincs megszerzésére irányult. Ennek legnagyobb veszedelmét a kultura haladása és a tulhajtott halászás képezi. Amaz feltartóztatlanul elkövet-

kezik, minélfogva csakis emezt illetőleg vethet az ember gátat azzal, hogy tartózkodik a halfogás tulhajtásától, avagy hogy közvetlenebbül ható eszközökkel gondoskodik az állomány pótlásáról. Sajnos, ebben az irányban nem látunk garanciát.

A gilisztával való horgászat pisztrágra.

A pisztráng a gilisztát majdnem mindig szívesen veszi és nagyobb pisztrángot lehet vele fogni, mint a mülégygyel.

A sporthorgász azonban lehetőleg korlátozza a gilisztával való horgászatot, mert kevesebb ügyességet igényel s ennek folytán kisebb élvezetet is nyújt; de egészen mégsem nélkülözheti, mivel zavaros és magas vízállás mellett jóformán az egyedüli mód, a melylyel pisztrángot foghat.

Horognyélnek a hosszabb és merevebb, úgynevezett fenéknyelet használják, körülbelül 3-20 m. hosszúságban.

Nagyobbára a 4—6. számú horgot alkalmazzák.

Kívánatos a nagyobb horog használata, nehogy kis pisztrángot fogjunk, a mely a gilisztát mohón lenyeli és a horog bevágásával súlyos sérülést szenved.

A horog felett körülbelül 20 cm. magasságban egy vagy két serétet erősítünk meg; ha azonban a víz sekély és tiszta, akkor mellőzzük a nehezéket. A felcsalizásnál ügyelni kell arra, hogy a horog ne legyen látható s ezért a gilisztát a horog lapoczkáján túl húzzuk.

A giliszta fejének vége lehetőleg sértetlen maradjon s a horog hegyén túl nyuljon. Sokan a fej végét szúrják át és a giliszta farkával fedik be a horog hegyét. Ezt az eljárásukat avval indokolják, hogy így a giliszta vergődésével nem tudja oly könnyen lehúzni a testét a horogról.

A mikor a gilisztát a horogra húzzuk, arra ügyeljünk, hogy a horgot lehetőleg a háta közelében vezessük és a hasát — a hol a nemesebb idegszervek vannak — kíméljük.

Sokan kettős horgot használnak, különösen kedvelik a Stewart-féle horogkészséget. Ez utóbbinál a felcsalizás úgy történik, mint az egyszerű horognál, csak a giliszta farkát a második horogra húzzák fel, hogy azzal befedjék.

Esős időben a legkedvezőbb a gilisztával való horgászat, nyáron pedig különösen a reggeli és esti órákban.

A gilisztával való horgászat főidénye június közepétől július végéig tart.

A pisztráng ebben az időben erőteljes, kitűnő állapotban van s ilyenkor egy 50 dekás pisztráng fogása nagyobb örömet szerez, mint áprilisban 1 kilós.

A pisztráng búvóhelyeit kell felkeresnünk és nehogy a pisztrángot elriaszszuk, nem szabad a parthoz nagyon közeledni, sem a parton erősen dobogni.

Először is a part melletti részt halászzuk le és ha az alkalmas helyeken harapást nem kaptunk, ott öt percnél tovább ne tartózkodjunk, hanem ereszzünk zsinórt és engedjük a vízzel lefelé a gilisztát, de közbe-közbe húzzuk meg a zsinórt, hogy meggyőződjünk arról, vajjon nem akadt-e meg.

Időközönként visszafelé is húzhatjuk a gilisztát, a mi állítólag ingerlő hatással van a pisztrágra.

Gyakran azt érezzük, hogy a pisztráng a gilisztát csak megrágja, anélkül, hogy egyszerre bekapná.

Ilyen esetben időt hagyunk neki addig, a míg egészen lenyeli s azután vágunk be.

Egy rántás a zsinóron jelzi, hogy a pisztráng a gilisztát bekapta, azután egy hasonló rántás szokott

következni s utána érezzük, hogy a pisztráng a zsinórt húzza. Mihelyest a zsinór húzása megszűnt, ez azt jelzi, hogy a pisztráng visszajutott oda, a honnan kiindult, ekkor itt az ideje, hogy a horgot bevágjuk.

Egyesek a giliszta bekapása után azonnal bevágnak, ily esetben azonban rövid zsinórral és leeresztett nyéllal kell horgászni.

A gilisztával való horgászatot nem befolyásolja a közelgő zivatar.

Ha a pisztráng a korai reggeli órákban jól harapott, utána 1—2 órai pihenés következik azután ismét jól szokott harapni.

Július vége felé a pisztráng már nem harap jól s ilyenkor a gilisztával horgászók a kis patakokat keresik fel.

Áradó víz mellett a pisztráng a zombok sekély részén keres menedéket, nemkülönben a folyó aránylag nyugodtabb vizében.

Ha június és július hónapokban huzamosabb ideig tartó szárazság után magasabb vízállás következik be, a gilisztával való horgászat kitűnő eredménnyel járhat, mert ilyenkor a pisztráng mohón kap a giliszta után.

A pisztránghorgászatnál a giliszta három fajtáját szokták használni és pedig a nagy földi gilisztát, az úgynevezett vörös gilisztát és az aranyfarkot (brandling).

A földi giliszta a legnagyobb. Kedveli a nedves helyeket a kertben és a mezőn, legbiztosabban deszkák alatt találjuk. Eső után a kertben éjjel, lámpafény mellett könnyen fogható.

A földi giliszta használata zavaros vízben, továbbá őszszel ajánlatos. A gyűrű nélküli közép nagyságú példányok a legjobbak.

A vörös giliszta kisebb és korhadt lomb, vagy rothadt trágya alatt található. A kertben alacsony rakás lomb vagy trágya alatt tenyészthető, néhány nap alatt mindig újabb gyűjtemény található belőle. Legjobban használható nyáron és tiszta vízben.

Az aranyfark (brandling) kicsi, vörös és sárga sávokkal tarkázott giliszta, a mely érintéskor sárga, tapadós folyadékot választ ki. Található elrothadt trágyahalmokban; leggyakrabban marhatrágyában. Kitűnő csali, főképpen nyáron és tiszta vízben.

Tanácsos a gilisztát használat előtt nedves mohával megtelt cserépbe tenni; az egészséges giliszta azonnal becsúszik a moha közé.

Néhány nap mulva a mohát felfrissítjük olyképpen, hogy a régít kiszedve, a cserépbe félig friss mohát adunk s a régi mohát erre ráteszszük; pár nap mulva a régi mohát, a benne lévő elhullott gilisztákkal, eldobjuk.

Ezen eljárásnak nemcsak az az előnye, hogy a giliszták szívósabbak lesznek, hanem teljesen megtisztulnak és a felcsalizásnál nem piszkítjuk be a kezünket.

A mohára táplálék gyanánt egy kanál tejet szoktak önteni.

Ha gilisztákat hosszabb ideig készletben akarunk tartani, úgy a legjobb azokat nedves kerti földdel megtöltött, körülbelül 3—4 liter űrtartalmú agyagedénybe rakni.

Az edényt hűvös helyre teszszük és időnként esővízzel vagy állott kútvízzel öntözzük meg a földet, de csak annyira, hogy az edény alján levő föld túl nedves ne legyen. A horgászatról hazahozott gilisztákat, ha még friss állapotban vannak, az edénybe visszahelyezhetjük.

U.

TÁRSULATOK. EGYESÜLETEK.

Országos Halászati Egyesület.

Meghívó

az Országos Halászati Egyesület f. évi május hó 7-én (kedden) d. u. 6^{1/2} órakor az Országos Erdészeti Egyesület székházában (V., Alkotmány-u. 6. sz., II. e., lift) tartandó

évi rendes közgyűlésére

az alapszabályok 9. §-a alapján t. Czímert tisztelettel meghívom.

Budapest, 1918. április 22-én.

Báró Tallián Béla
elnök.

Tárgysorozat:

1. Elnöki bejelentések.
2. Titkár évi jelentése. (Alapsz. 9. § c.)
3. Új tagok felvételének megerősítése. (Alapsz. 9. § b.)
4. Pénztári jelentés az egyesület vagyoni állapotáról. (Alapsz. 14. §.)
5. Számvizsgáló-bizottság jelentése. Az 1916. évi zárószámadások felülvizsgálata. (Alapsz. 9. § a) és e.)
6. Az 1918. évi költségeloirányzat. (Alapsz. 9. § d.)
7. Elnök, 2 alelnök és a választmány választása.
8. Számvizsgáló-bizottság választása 1919. évre. (Alapsz. 12. §.)
9. Indítványok. (Az indítványok 8 nappal a közgyűlést megelőzőleg írásban nyújtandók be. Alapsz. 9. §.)

Adományok az Országos Halászati Egyesület halrajzi munkálatainak céljaira:

Eddig kimutatott összeg (l. Halászat 1918. márcz. 1.) 5633·10 K
19. Klein Frigyes halászmester, Szob --- --- --- 30--- "

Összesen: --- --- --- 5663·10 K

Budapest, 1918. apr. 30.

Répassy Miklós titkár.

Az Érd-dunaegyházi halászati társulat értesülésünk szerint f. évi márczius hó 20-án 8556 k. hold 1064 □-ölnyi kiterjedésű dunai vízterületét Dunaadonyban nyilvános árverésen bérelte. A szóbanforgó vízterület hat bérleti szakaszra osztva eddig 9840 koronáért volt értékesítve; f. évi április hó 1-étől kezdődőleg ugyanezen területért évi 17,580 korona haszonbért értek el. A bérlők, egynek kivételével, ugyanazok maradtak.

A Ferenczsatornai érdekeltek halászati társulata április hó 15-én tartotta évi rendes közgyűlését Zomborban Jolánkay Vilmos elnökletével. A halászat védelmét az elmúlt évben is a csatornatársulat szabályszerűen felesketett part- és zsílipőrei látták el. Az eredményt mutatja a kihágások számának folytonos csökkenése: 1915-ben még 111, 1916-ban 31 és 1917-ben már csak 17 kihágási feljelentés volt s ebből 13 jogerős ítélettel fejeztették be.

A társulati vizekbe az elmúlt évben is helyeztek ki 1.800.000 drb fogassüllőikrát a csatorna-társulat gőzhajóinak igénybevételével; ugyancsak a csatorna-társulat közegei helyeztek ki őszszel nyolcz métermázsza egynyaras nemesfajú pontyivadékokat is.

A cservenkai és újverbázi czukorgyárok, miután az 1916. üzeme évben ivadékokat nem tudtak szerezni, az 1917. őszén szerződési kötelezettségüknek a kétszeresét, azaz 28 métermázsza egynyaras nemespontyot helyeztek a bérelt vizekbe.

Az egyik bérlő ellen tilalmi időben való halászás miatt folyamatban volt eljárás a földművelésügyi minisztérium marasztaló ítéletével ért véget.

Az elmúlt évben 8397·14 korona bevétellel szemben 6884·18 korona kiadás merült fel; az 1918. évi ügyviteli költségeket 1300 koronában irányozták elő, a minek a fedezésére kat. holdanként 50 fillér járulékot vetnek ki; a pontyival való népesítés költsége kat. holdanként 3 koronával fogja az érdekelteket terhelni. T.

VEGYESEK.

Tilalom felfüggesztése. A m. kir. földművelésügyi miniszter úr a halászatról szóló törvény 25. §-a alapján a ponty fogási tilalmát (18. §) a Velencei tavi halászati társulat hatáskörébe eső Velencei tóra (531.918. sz. F. M.) és a Czibakházi halászati társulat hatáskörébe eső Czibakházi holt Tiszára (63,845.917. F. M.) az 1918. évre felfüggesztette.

A nádtermés lefoglalása. A kormány f. évi április 16-án egy a tógazdákat is érdeklő rendeletet adott ki 1538. sz. alatt, a mely azonnal életbelépett. E rendelet szerint az 1918-iki évben termő nádat zár alá veszi, mindazáltal a birtokos saját gazdasági szük-

ségletét felhasználhatja. A nádról egyébként a Takarmányforgalmi részvénytársaság intézkedik, a melynek az alispánok május elsejéig kimutatást küldenek a nádasokról és ez a Központ gondoskodik a lehetőséghez képest a szükséges munkaeerőről. Az igénybevett takarmánynádrért május-júniusban 18 koronát, később 14 koronát fizetnek, ha azonban a kitermelést a Takarmányközpont végeztette, csak hat, illetőleg négy koronát.

Mire jők a halpikkelyek. Valamikor nagy- és dédnagyszüleim festett képein igen megcsodáltam a „slingelési” díszet a fehérneműkön.

A hatvanas években már annyira divattá vált, hogy nemcsak a jómódú polgárok hordották, hanem még a legények és a régi Pestnek az állandó nőcselédjei, meg a régi „millimárik” is csak „slingelt” fehérneműt viseltek. Nem volt hát csoda, hogy Pesten a slingelő fehérvarróné asszonyok száma nagyon felszaporodott. Kellemetlen munka volt, mert a slingelésnél a balmutatóujjukat ugyancsak összeböködték a tűvel, — mígcsak egy ilyen asszony ki nem találta, hogy a *ha pikkelylyel* meg lehetett övni az ujjat a sok tűszúrás ellen.

A hatvanas és hetvenes években is, ha pénteki napon a régi haltéren egy-egy nagyobb pontyot megtisztítottak, a gyerekek már ott lesték az alkalmas pillanatot, mikor szedhetik fel a halpikkelyt. Ezekről tudtuk meg, hogy a slingelő asszonyoknak kell a pikkely. Hogy céljuknak megfeleljen, a nagypontyról való pikkelyeket leforrázták, miáltal a pikkelyeken levő színes hártya levált, utána aztán hideg vízbe tették és a napon megszáritották. Száradás után a pikkelyek oldalai felkunkorodtak, így aztán annál jobban illettek az ujjra.

A hetvenes években aztán már nemcsak a nagypontyokról való pikkelyeket, de mindenféle halét gyűjtötték. Sőt borraivalót ígértek a legényeknek a pikkelyekért. Eleinte sehogys tudtuk rájönni, hogy minek lesz a pikkely. Aztán előkerültek azok a bizonyos dísz tárgyak halpikkelyekből kivarrva. Közönséges szivaros ládákat bevontak posztóval és a posztóra koszorúformában pikkelyekből virágokat varrtak. Biz az háládatlan munka volt, mert idővel annyira összezsigorodtak a halpikkelyek, hogy bizony a virágból alakatlan csomó vált. Abba is maradt hamarosan ez az iparág.

A legtovább tartották magukat azok a halpikkelyből készült berámázott képek, a melyekből majd minden pesti halászmesternek volt egy-egy. Középen rendszeren egy hal, melyet koszorú vett körül és a hal alatt a mester nevének a kezdőbetűi. Tudtommal ezekből a képekből még kettő ma is megvan. Az egyiknek tulajdonosa Mayer József volt halászmester Budapesten, a másiké pedig néhai Streicher Sándor, zimonyi volt halászmester örökösei.

Már a kilenczvenes években járt aztán itt nálunk egy külföldi úr, csupa fehérhalakból való pikkelyeket keresett gyöngyfestésre. Tudtommal csak a Balaton Halászati Részvénytársaság értékesíti ily módon nálunk a pikkelyeket.

Ugyancsak a kilenczvenes években egy vegyész is nagyon foglalkozott a halpikkelyekkel, de soha el nem árulta, hogy mit óhajt belőle készíteni. Nagyreményű terve aligha sikerült, mert csak vagy 2—3 hétig gyűjtötte a halpikkelyeket. *SMJ.*

Az osztrák halászati egyesület f. évi április hó 19-én tartotta évi rendes közgyűlését. Az egyesület évi jelentéséből kivehetőleg az osztrák halászoknak is ugyanazokkal a nehézségekkel kell küzdeniök, a melyeket a háborús viszonyok között mi is annyira megismertünk. Munkáshiány, szerszámhiány, takarmányhiány bénítja ott is a termelést s az egyesület legfőbb igyekezete volt ezeken a bajokon lehetőleg enyhíteni.

Az egyesület az osztrák földművelésügyi minisztérium részéről 2000 K pénzbeli támogatást kapott. Az egyesület vagyona 19,422 K 57 fillér. Tagjainak száma 750.

Halak csomagolása. Nem élőhalak szállítására *Heyking* (Fisch. Zeitung 1917. No. 39.) a következő módot ajánlja: A halat azonmód, amint a vízből kikerült, leölik és kizsigerelek. Néhány óráig jégen áll, hogy kihűljön. Aztán a belsejét gyengén besózzák, így csomagolják kosárba. A kosár fenekére egy réteg szalma vagy fagyapot jön, arra egy réteg hal, egy kevés só s ismét vékony réteg szalma vagy fagyapot; aztán megint hal s i. t. míg a kosár meg nem telt. A hal ikráját, máját, zsírtját bent hagyják a halban.

A legfelső rétegre figyelmeztető lapot helyez: „Vigyázat! A halak már sózva vannak.” A szakácsné ehhez alkalmazkodik s kevesebb sót ad az ételhez.

Heyking szerint így csomagolt halak a legtávolabbi helyekre is jól érkeztek. Ugyanő arra figyelmeztet, hogy a csomagoláshoz soha se használjunk lombot, gyékényt, fűvet stb.-it, mert a friss növény mind megfűlled s felmelegíti a küldeményt.

Svájcz halászata a külkereskedelmi forgalomban. A Svájcba bevitt s kivitt halak s halkészítmények, rákok mennyiségéről a következő számok adnak felvilágosítást:

	Bevitel		Kivitel	
	mennyisége	értéke	mennyisége	értéke
	q	fr.	q	fr.
1892.	15,154	2.395,700	2,407	370,592
1902.	28,080	4.494,300	5,708	789,379
1912.	53,504	8.040,655	6,579	1.128,512
1915.	25,553	4.960,510	3,763	701,217
1916.	16,683	4.169,865	10,658	2.083,930

A mint látható, a bevétel nagyban túlhaladja a kivítelt; az 1912. normális békeév adatai szerint a kivitt mennyiség csak 12-30/o-a volt a bevételnek. Az azévi bevitt mennyiségből édesvízi hal csak 8568 q volt; Ausztria-Magyarországból 351 q ment Svájcba 71,600 frank értékben, onnét ide pedig 33 q jött 9,822 frank értékben. A legtöbb halat Németországból kapta, 15,333 q-t 1.391,135 frank értékben, aztán Franciaország következik 12,049 frank bevittel, a melynek azonban kisebb mennyisége mellett is több mint kétszer olyan értéke volt, vagyis 2.629,970 frank.

Az 1915. és 1916. év számadatai a háború befolyását tükrözik vissza. (Schweiz. Fisch. Zeitung. 1917. Nr. 9.)

Budapesti halpiacz. Az utóbbi időben különös jelenség szemtanúi lehettünk a vásárcsarnokban. Olyan árútorlódás állott be halakban, most a tilalmi időben, mint soha az egész idény alatt egyszer sem. Ennek természetesen nagy áresés volt a következménye, a mit két körülmény még súlyosbított. Egyik az, hogy kereskedőinknek a hűtőház nem áll most rendelkezésükre, fölöslegüket hosszabb időre eltenni tehát nem képesek; másik pedig az, hogy a külföld, de különösen Bécs megsokalta a folytonos tömeges halküldeményeket s nem mutatott hajlandóságot a további nagytömegű halak magas áron való átvételére. Így törtélnhetett meg, hogy kecségét, — igaz nem kifogástalan állapotban, — hat koronáért adtak el kilóként nagyban. Most bizonyul be, hogy a halfogyasztás nálunk még korlátozt, mert az áresés, — a még most is rettentő drágaság közepette — sem emelte lényegesen a fogyasztást. A halak beállt olcsóbbodása azonban nem lesz tartós, mert vidéki beküldőink, mihelyt tudomást vesznek az itt elért alacsony árakról, beszüntetik a tömeges feladást és készleteiket inkább otthon értékesítik.

Valósággal megbotránkoztató egyébként a vidéki halszállítók gyakran tapasztalható lehetetlen szállítási módja. Nem elég, hogy a vasúti továbbítás olyan megbízhatatlan, a feladók úgy bánnak a drága anyaggal, hogy a hanyag csomagolás következtében nagyon sok félig, vagy teljesen romlott árú érkezik piacunkra. Láthatunk, így ládákbán, mint kosarakban sárosan, piszkosan egyes jégdarabokkal keverve egyszerűen beledobált halakat, melyek förtelmes kinézésűek, mire idejufnak. Ez nem csomagolás, hanem vetkes pusztítása az értékes élelmi cikkeknek. Ezekre a vidékről szállító halászmester, vagy kereskedő urakra nagyon ráférne egy kis oktatás ezt a drága árú megillető gondos, szakszerű csomagolás módjáról.

Élő halból még elvéve akadnak egyes felszállítandó tételek, de közeledik az idő, amikor majd, mint minden nyáron, az élő hal hiányzik. Ez azonban természetes jelenség, mivel most már annyit veszít az élő hal súlyából, hogy tartása úgy a teletetőkben, mint bárkában nem gazdaságos.

Az idei téli és tavaszi csapadék hiánya folytán tavainkban kevés a víz és ha nem jönnek bővebb esőzések, sok tó félig, vagy egészen víz nélkül marad.

A budapesti piacz halárai nagyban:

Kecsége, nagyság szerint	10.—16.— K
Süllő, nagy	20.—22.— "
" közép	14.—18.— "
" apró	10.—12.— "
Ponty élő nagy	12.—13.— "
" " közép	10.—12.— "
" " apró	8.—10.— "
" " jegelt	7.—12.— "
Haresa vágó	16.—18.— "
" közép	14.—16.— "
Csuka élő	14.—15.— "
" jegelt	9.—14.— "
Czompó	10.—11.— "
Kárász	4.—8.— "

Hivatalos árjegyzés Budapest székesfőváros vásárcsarnokaiban és nyílt piaczaín.
Áringadozások kilogrammonként fillérben.

Az áru neve	1918. április 8.—14. között.			1918. április 15.—20. között.		
	Nagyban	A vásárcsar- nokokban	A nyílt piaczkon	Nagyban	A vásárcsar- nokokban	A nyílt piaczkon
		kicsinyben			kicsinyben	
a) Édesvízi élő hal.						
Ponty, nagy	1150—1300	1360—1600	} 1000—1200	1150—1300	1300—1600	} 1000—1200
" kicsiny	1050—1100	1100—1300		1050—1100	1100—1300	
Harcsa, nagy	—	2200—2400	} 2000—2400	—	2000—2400	} 1600—2800
" kicsiny	1700—1800	1800—2000		1700—1800	1200—2000	
Csuka, nagy	1200—1400	1400—1600	} 900—1000	1200—1400	1400—1600	} 1100—1200
" kicsiny	1000—1000	1000—1400		1000—1000	1000—1400	
Fogassüllő, dunai	—	2600—2600	—	—	2600—2600	—
Kárász	400—800	600—800	500—800	400—800	720—800	600—800
Czompó	1000—1000	800—1200	800—1000	1000—1000	900—1200	800—1200
Márna	—	1000—1200	—	—	1000—1100	—
Keszeg	—	600—600	600—800	—	600—900	800—800
Pisztráng	—	3000—3000	—	—	3000—3000	—
Kecsege, nagy	—	3000—3000	—	—	3000—3000	—
" kicsiny	—	—	—	—	—	—
Apró kevert hal	—	—	400—600	—	—	600—1000
b) Édesvízi jegelt (nem élő).						
Ponty, nagy	1100—1200	1000—1400	} 700—900	1100—1200	1000—1300	} 400—1000
" kicsiny	900—1000	800—1000		900—1000	800—1000	
Harcsa, nagy	1600—1800	2000—3000	} 2000—2000	1600—1800	2400—3000	} 1800—2000
" kicsiny	1400—1500	1200—1800		1400—1500	1600—1800	
Csuka, nagy	—	1000—1500	} 900—1000	—	1100—1400	} 700—1100
" kicsiny	—	800—1000		—	700—1100	
Fogassüllő, dunai	1800—2400	2600—2800	—	1800—2400	2600—2800	—
" balatoni nagy	—	—	—	—	—	—
" " kicsiny	—	—	—	—	—	—
Keszeg, balatoni	—	—	—	—	—	—
Garda, balatoni	—	—	—	—	—	—
Kárász	300—600	400—600	500—700	300—600	400—600	400—500
Czompó	—	600—900	—	—	700—900	900—900
Márna	—	800—1100	—	—	900—1200	—
Keszeg	—	500—800	—	—	500—800	—
Pisztráng	—	—	—	—	—	—
Lazac, rajnai	—	—	—	—	—	—
Kecsege, nagy	2400—2600	2500—3000	—	2000—2600	2500—3000	—
" kicsiny	2000—2200	2000—2500	—	1600—2200	2000—2500	—
Sőreg	—	—	—	—	—	—
Viza	—	—	—	—	—	—
Apró, kevert hal	—	320—600	300—400	—	300—600	260—400
c) Rák.						
Folyami rák, nagy 1 darab	—	—	—	—	—	—
" " kicsiny 1 "	—	—	—	—	—	—

Tógazdaságok figyelmébe!

Veszek **több ezer métermázsa** élő pontyot, czompót, kárászt stb.

ZIMMER FERENCZ halászmester, es. és kir. udvari szállító BUDAPEST, Központi vásárcsarnok. Telefon: 61—24

A SÁRDI TÓGAZDASÁG

Levélczím: Tógazdaság Sárd.

Sürgöncyzím: Tógazdaság Kiskorpád.

Vasutállomás: Kiskorpád.

ősz és tavaszi szállításra elad 1—2—3-nyaras javított wittingai pontyot és anyapontyot, bajorországi aischgründi 1—3-nyaras és anyapontyot, japánpontyot (higoi), aranyorítát, naphalat, amerikai törpeharcsát, 1—4-nyaras tavi czompót, fogassüllőt, megtermékenyített fogassüllőikrát és minden egyéb tenyészhalat.

A tógazdaság kizárólag csak tenyészhalat termel.

Árjegyzékkel szolgál a Tógazdasági Intézőség Sárd.